

2.4 Forenklinger og sproglig forbedring af spørgeskemaer og vejledninger

Spørgeskemaer og vejledninger gennemgås

For at lette indberetningerne så meget som muligt er det vigtigt, at det materiale der udsendes til dataleverandørerne er klart og forståeligt. Danmarks Statistik gennemgår derfor løbende såvel spørgeskemaer som de vejledninger, der er knyttet til skemaerne med henblik på forenklinger og forbedringer. I 2003 er der sket en sproglig gennemgang af ca. halvdelen af det materiale, der udsendes til dataleverandørerne, og gennemgangen har ført til, at der er foretaget en række sproglige forbedringer. I løbet af 2004 vil de øvrige materialer til dataleverandørerne blive gennemgået.

2.5 Forhåndsadvisering

Brev til de der skal indberette til 5 eller flere statistikker

Siden 2000 har Danmarks Statistik forhåndsadviseret de virksomheder, der i det kommende år forventes at skulle indberette til 5 eller flere statistikker. De pågældende virksomheder har i slutningen af året modtaget et brev med beskrivelse af de statistikker, de forventes at skulle indberette til i det kommende år.

Stikprøverne for det kommende år ligger ikke altid endeligt fast i december måned, og derfor tages der i brevet forbehold for, at der kan ske ændringer i forhold til, hvilke statistikker virksomheden skal indberette til. I december måned 2003 sendte Danmarks Statistik forhåndsadviseringsbreve til 3.094 virksomheder.

3. Nye initiativer i 2004 for at lette byrden

3.1 Virk.dk

Alle blanketter på virk.dk

I 2004 er et af de vigtigste initiativer for at lette indberetningsbyrden, at alle Danmarks Statistiks blanketter skal kunne udfyldes elektronisk via virk.dk. Denne strategiske satsning sker i den klare forventning, at virk.dk i løbet af 2004 bliver i stand til at håndtere, såvel at spørgeskemaer kan præudfyldes med hjælpeoplysninger til de, der skal udfylde skemaerne, som at det bliver muligt at individualisere henvendelserne, således at de virksomheder, der skal indberette til Danmarks Statistik bliver ført frem til netop de spørgeskemaer, de skal udfylde. Når disse forudsætninger er opfyldt vil indberetninger via virk.dk betyde en lettelse af virksomheders og kommuners indberetningsbyrde.

Intrastat og Extrastat Nordsøen

Gennem 2003 er der arbejdet på at udvikle en specialdesignet blanket til anvendelse ved indberetning via virk.dk til *Intrastat* og *Extrastat Nordsøen*. Blanketten bliver tilgængelig på virk.dk i 2004. De enkelte respondenter præsenteres for et overskueligt overblik over indberetningsenhederne, og virksomhedsspecifikke oplysninger vil være præudfyldt. Respondenterne har desuden mulighed for at overdrage indberetningsopgaven for de enkelte enheder til tredjepart. Oplysninger, der indsendes via Intrastat-blanketten, vil automatisk blive valideret for gyldighed (invalidt varekoder etc.), og respondenterne skal derfor ikke efterfølgende bruge tid på at rette denne type fejl. Blanketten giver desuden mulighed for, at respondenterne efterfølgende selv kan korrigere for fejl, der relaterer til varens natur (kroner pr. stk. etc.).

Udenrigshandel med skibe og fly

Herudover er der udviklet to blanketter til brug for indberetning af oplysninger til *Udenrigshandel med Skibe og Fly*, der ligeledes bliver tilgængelige på virk.dk i 2004. Blanketterne vil på samme måde som Intrastat-blanketten sikre, at respondenterne ikke efterfølgende skal bruge tid på rettelse af ugyldige koder.

*Muligheder for fejlretning
vedr. Intrastat*

I anden fase af Intrastat-blanketten på virk.dk vil der blive mulighed for, at virksomheder kan rette eventuelle fejl i indberetningen via virk.dk. Muligheden vil i første omgang omfatte oplysninger, der er indberettet via virk.dk, men vil senere også omfatte oplysninger indberettet via andre medier (papir, diskette etc.). Dataleverandørerne vil via e-post blive gjort opmærksom på, at der er fejl i de indberettede oplysninger, og vil via et link i e-posten kunne finde direkte frem til de fejlbehæftede oplysninger. Dataleverandørerne vil ligeledes få mulighed for at knytte kommentarer til oplysningerne, såfremt der ikke er tale om fejl men derimod om varer, der afviger fra tidligere indberetninger på grund af nyudvikling eller lignende. Disse nye tiltag vil reducere den mere tidskrævende og langsommeligere fejlretningen via ordinær post.

Sideløbende arbejdes der på, at dataleverandører, der anvender IDEP til indberetning, kan indsende oplysningerne til virk.dk i XML format, og dermed opnå samme fordele som de øvrige dataleverandører, der anvender virk.dk.

*Udbredelse til andre
statistikområder*

Den beskrevne løsning for Intrastat-indberetninger via virk.dk etableres i løbet af 2004, og det er tanken at denne løsning skal udbredes også til andre statistikområder i løbet af 2004 og 2005, således at den digitale kommunikation med virksomhederne kan blive så smidig som muligt.

3.2 Direkte indberetninger til regnskabsstatistikken

*Udtræk fra regnskabs-
systemer*

For regnskabsstatistikken har der i en årrække været arbejdet på et system som gør det muligt at trække regnskabsoplysningerne elektronisk fra virksomhederne regnskabssystemer til både Danmarks Statistik, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og til Told- og Skattestyrelsen. Det forventes, at dette arbejde vil resultere i, at en sådan løsning etableres for selskabernes regnskabsindberetninger til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen samt til Danmarks Statistik i 2004. Systemet vil i næste fase – formentlig i 2005 - blive udvidet til også at omfatte indberetninger til Told- og Skattestyrelsen.

3.3 Indberetninger direkte fra hotellers booking-systemer

*Detaljerede oplysninger
med lille byrde*

Danmarks Statistik har i forbindelse med et samarbejde mellem turismeerhvervet og staten fået til opgave at udvikle et system til at belyse mødemarkedet i Danmark. Systemet bliver bygget op omkring en elektronisk indberetning direkte fra hotellernes booking systemer, hvor en række oplysninger om hver enkelt reservation bliver overført til Danmarks Statistiks XML Input System (XIS). Dette giver mulighed for meget detaljerede analyser med en meget lille respondentbyrde. I første omgang forventes det, at mellem 50 og 100 hoteller tilslutter sig systemet, og data er som udgangspunkt kun tilgængelig for dem, der indberetter. Udover overnatningsstatistik vil systemet indsamle statistik om møder samt fremtidige reservationer.

3.4 Omlægning af betalingsbalancestatistikken

*Ny metode for udenrigs-
handel med tjenester*

Det er besluttet at nedlægge Nationalbanken betalingsstatistik og erstatte denne statistik med opgørelser af handelen med tjenesteydelser og en række andre løbende transaktioner, som Danmarks Statistik skal udarbejde. Betalingsstatistikens hovedkilde er bankernes indberetning af egne og kunders udlandsbetalinger suppleret med indberetninger fra virksomheder bl.a. om betalinger til og fra deres egne konti i udenlandske banker. Danmarks Statistiks opgørelser vil primært blive baseret på direkte indberetninger fra et begrænset antal fortrinsvis større virksomheder.

<i>Ulemper ved det gamle system</i>	Betalingsstatistikens indberetningssystem blev oprindeligt etableret i forbindelse med valutareguleringen, men har sideløbende tjent vigtige statistiske formål. Danmarks Statistik og Nationalbanken har vurderet at: – Systemet er dyrt at administrere og tillige byrdefuldt for banker og i et vist omfang for det øvrige erhvervsliv. – Udviklingen i betalingsmønstre på tværs af landegrænser betyder at systemet ikke i fremtiden vil udgøre et tilstrækkeligt grundlag for at kunne opgøre betalingsbalancen korrekt. – Der er behov for en dækkende statistik over den internationale handel med tjenester, som både er af generel samfundsmæssig interesse og vigtig i forbindelse med forhandlingerne om liberalisering af handelen med tjenester i WTO-regi. – En ny betalingsbalancestatistik bl.a. baseret på en ny statistik om udenrigshandel med tjenester er nødvendig af hensyn til vore forpligtigelser i forhold til EU.
<i>Fordele ved nyt system</i>	Der er følgende fordele ved det nye indberetningssystem: – Erhvervslivets samlede indberetningsbyrde til Danmarks Statistik og Nationalbanken vil blive reduceret i et omfang, der skønnes til 80-95 årsværk hvert år. – Betalingsbalanceopgørelsen vil også i fremtiden kunne opretholdes på et acceptabelt kvalitetsniveau. – Vi får bedre viden om specielt international tjenestehandel.

3.5 Optimering af stikprøver

På de områder, hvor Danmarks Statistiks opgørelser baseres på stikprøver af virksomheder, gennemgås disse stikprøver løbende for at undersøge om stikprøveudtagningen kan effektiviseres, og de udtrukne stikprøver dermed kan reduceres. I 2004 reduceres stikprøvestørrelserne til tre statistikker på landbrugsområdet samt til statistikken for beskæftigede ved bygge- og anlægsvirksomhed.

<i>Landbrugsstruktur-tællingen</i>	Landbrugsstruktur-tællingen har som formål udover en belysning af landbrugets struktur at bidrage med oplysninger til opfyldelse af en række øvrige statistikretsakter på det vegetabiliske og animalske område. Hertil kommer opdateringen af det statistiske bedriftsregister (LBR), hvis opdatering er af afgørende betydning for at minimere stikprøvestørrelsen i forbindelse med rækken af tællinger inden for landbrugsstatistikken. I 2004 er det set i lyset af en stor stikprøve og dermed en god opdatering af LBR i 2003 besluttet at reducere stikprøven fra godt 30.000 til godt 20.000 bedrifter. Hertil kommer en reduktion af spørgeskemaet i forhold til 2003, da en række spørgsmål m.h.t. fx arbejdskraft og markvanding er taget ud.
<i>Svine-tællingerne</i>	På baggrund af et kvalitetsprojekt omkring stikprøveusikkerheden er det fundet muligt - set i forhold til gældende EU-krav og hensynet til en retvisende statistik - med virkning fra tællingen 1. januar 2004 at reducere stikprøven fra 5.000 til 3.500 bedrifter. Da der er tale om kvartalstællinger, giver det på årsbasis en samlet reduktion på 6.000 indberetninger.
<i>Høst af korn, raps og bælgssæd</i>	I forbindelse med et kvalitetsprojekt er stikprøveusikkerheden blevet vurderet i forhold til gældende EU-krav samt hensynet til en retvisende opgørelse af den årlige høst. Det er på denne baggrund besluttet, at stikprøven ved denne årstælling kan reduceres fra ca. 4500 til ca. 4000 respondenter.
<i>Beskæftigede ved bygge- og anlægsvirksomhed</i>	I statistikken <i>beskæftigede ved bygge- og anlægsvirksomhed</i> er der i 2003 påbegyndt en lettelse ved at reducere stikprøvens størrelse. I 2004 vil lettelsen være fuldt gennemført ved at stikprøven er reduceret med ca. 600, så den vil indeholde 2.500 private byggevirksomheder mod tidligere 3100 virksomheder. Reduktionen i stikprøven sker som følge af en ny opregningsmetode, hvor der anvendes registerbaseret

information som hjælpevariabel. Derved korrigeres der løbende for udviklingen i den totale population. Samtidig sker der årligt en delvis udskiftning af stikprøven.

3.6 Præudfyldning af papirblanketter vedr. udenrigshandel med skibe

Oplysninger hentes fra skibsregistre

Udenrigshandel med skibe foregår i et særskilt system, hvor der pr. 1. marts 2004 er indført en lettelse i og med, at virksomheder, der køber eller sælger et skib, får tilsendt et skema, hvor felterne er præudfyldt med de oplysninger, der er tilgængelige fra diverse skibsregistre. Virksomheden bliver da udelukkende bedt om at supplere med evt. manglende oplysninger eller foretage rettelser til fejlagtige oplysninger.

3.7 Begrænsning af små virksomheders indberetninger

Små virksomheder skal højst indberette til tre statistikker

Som et led i bestræbelserne på at mindske den administrative byrde for de små virksomheder, er det blevet besluttet, at små virksomheder højst skal indberette til tre statistikker fra og med 2005.

Danmarks Statistik arbejder i øjeblikket på at etablere et system, der kan sikre, at dette mål opnås. En beskrivelse af systemet vil foreligge senest 15. oktober 2004. I 2003 var der knap 300 virksomheder med mindre end 10 beskæftigede, der indberettede til 4 eller flere statistikker.

3.8 Telefonindberetninger

Detailomsætning via telefon

Danmarks Statistik vil give dataleverandørerne mulighed for at indberette til visse statistikker via telefon. I første omgang vil de knap 4.000 virksomheder, der indberetter månedlige omsætningstal til statistikken vedr. detailomsætningsindekset, i løbet af 2004 få tilbud om at kunne afgive deres oplysninger via et telefonindberetningssystem – TDE (Telephone Direct Entry).

Introduktionen af systemet vil samtidig indebære størst mulig reduktion og forenkling af de oplysninger, der skal indberettes.

3.9 AMVAB

Ny metode til måling af byrder

AMVAB (Aktivitetsbaseret Måling af Virksomhedernes Administrative Byrder), er en hollandsk metode, der er udviklet til at kunne kortlægge tidsforbruget ved forskellige administrative processer i virksomhederne. Metoden går ud på at fastsætte, hvor lang tid hver enkelt lille delproces tager for en normalt effektiv virksomhed.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har fået til opgave at koordinere en måling af de væsentligste administrative byrder, virksomhederne pålægges af det offentlige.

I løbet af foråret 2004 skal der foretages en AMVAB-måling af Lov om Danmarks Statistik. I praksis betyder det, at et konsulentfirma skal foretage i alt ca. 100 interviews blandt de virksomheder, der indberetter til Danmarks Statistik.

På baggrund af interview-resultaterne bliver der udfærdiget en rapport om indberetningsbyrden, og det forventes, at undersøgelsen kan føre til nogle forslag til lettelse af virksomhedernes byrde ved indberetning til Danmarks Statistik.